

s, slaat dood. En
ylon worden weer
in slaap valt.
enten, waarin de
gen. Zo zijn
went to the store
indruk maken
d staat voorop en
plaats van de
itie is Tillman een
ook graag de tijd
tiekke trager dan
the antwoord op
rpe maatschap-
daags apathie.
e nummer *Holy*
lo bovenop de

mers van zijn eer-
mpliceerde pop-
ende gitaristen
s pit mee. Neem
atchet, of de vro-
ing a novel.
n uitersten, op
ling, en het vol-
el. Het blijft een
oren performer,
het podium lijkt

Judith de Joode

FOTO WANNES CRE

Woorden zijn enige wapen van spannend collectief

TONEEL GOD.

Wie BOG. Gezien 5/11 Waar NWE Vorst, (Tilburg) Nog te zien 10-13/11 Brakke grond, 25-26/11 Toneelschuur (Haarlem)

★★★★☆

Ze staan naast elkaar, voor een groot wit doek, en ze kijken meewarig, verwachtingsvol of verongelijkt de zaal in. Er gaat een prettige rust uit van dit collectief van jonge performers (ze komen alle vier uit 1988), maar desondanks barsten ze van de vragen.

Die vragen zijn de drijfveer van deze voorstelling. Alles vragen ze zich hardop af – en alles wordt meteen zo eerlijk mogelijk beantwoord. Maar eerlijke antwoorden roepen direct weer nieuwe vragen op.

Bewapend met dat spervuur aan uiteenlopende vragen schiep de mens het geloof (op de eerste dag) – en schiep het geloof vervolgens (dag zes) de mens; vanuit de behoefte te begrijpen of anders desnoods zeker te weten dat dat niet nodig is. "Wij vouwen toch onze handen als niemand kijkt, wij bidden toch – voor de zekerheid."

BOG, maakt in korte tijd furore als jong en spannend performancecollectief. De tekst van hun debuutvoorstelling werd meteen geselecteerd voor de Taalunie Toneelschrijfprijs en met hun tweede voorstelling *MEN, de mening herzien* wonnen ze dit jaar de BNG Bank Nieuwe Theatermakersprijs.

Sanne Vanderbruggen, Benjamin Moen, Judith de Joode en Lisa Verbelen durven grote onderwerpen aan te pakken, zonder zich vervolgens te overschreeuwen.

Het toneelbeeld is uiterst statisch. De kracht van de voorstelling zit hem in de herhalingen en de subtiele variaties op de herhaling – de uitschieters daarin zijn schaars, maar geven wel de broodnodige lucht.

De dynamiek komt bijna uitsluitend voort uit de tekst en de tekstbehandeling (die op een gegeven moment langzaam in een soort poëtische rapvorm glijdt). Dat getuigt van lef en zelfverzekerdheid: meer meende het gezelschap niet nodig te hebben om zijn publiek mee te

nemen. Ontdaan van alle ruis floreert de taal, en wat blijkt zijn de spannende gedachteknokels en de lichte humor die met de soms zwaardere onderwerpen gepaard gaan.

Woorden zijn een belangrijk instrument, maar ze zijn verraderlijk, ontoereikend of vaag. "Alles, iets, niets of dingen; vergeef de taal zijn tekortschietende karakter. Vergeef de woorden dat ze tussen ons in staan, vergeef ze dat ze bestaan." Met hun aardse, heldere en oprechte performance weet het collectief de grote kloof tussen de ongrijpbare thematieken en het publiek moeiteloos te slechten.

Het enige nut van vragen stellen is nieuwe vragen oproepen. Het krampachtig structureren en ordenen biedt geen houvast of hoop – maar wankelheid. Maar juist daarin, in nieuwe vragen en in wankelheid, kunnen we elkaar vinden, kunnen we een ander, net zoals in de voorstelling gebeurt, ervan weerhouden de groep te verlaten. We kunnen soms kort glimlachen, we herkennen elkaar in onze onwetendheid, in het gevoel zo nietig te zijn. We beseffen dat we het grote geheel misschien nooit zullen vatten – maar dat doet godzijdank niemand.

Sander Janssens

Sonos we terug bij h predikaat 'mooi ma

GADGET
SONOS PLAY:5
Wat wifi-luidspreker P
Waar www.sonos.com

★★★★☆

Jarenlang had het A nos het alleenrecht kers. Waar elektronikaarten zetten op bl met hun geknepen r het bedrijf uit Santa daard voor betrouw snee gebruik prima l mingspeakers.

Maar de afgelopen concurrentie alom ir elektronica-giganten LG en Philips tot hifi Denon en Bluesound drijf dat het alleen v moet hebben, oppos

Sonos kiest er nu eerste model, de Pla door de mangel te h eerste keer dat het e del aanpakt. Niet all werd opgefrist, ook c compleet nieuw. De stereopaar worden g met Sonos basspeak speaker Playbar – to surroundsset, maar h doeld voor alleensta '5' reikt beduidend r high-endluidspreke re broertjes.

Aardig is de mog hem te tweakten doo nieuwe Trueplay-sof smartphone de akoe mer te laten meten. J maken de Amerikan ditionele fout dat all iPhone aan te biede

Met de nieuwelij ook weer de weg in t maar duur': de nieu 130 euro meer dan z Herman Stijl